

CURSUS WADDENEXPERT

Door hogeschool Van Hall Larenstein, Rijkswaterstaat en KustAdvies

2020

Het Waddengebied is zeer dynamisch, niet alleen als het gaat om water- en zandbewegingen en het voedselweb, maar ook in gebruik en beheer. Professionals krijgen met behulp van de cursus inzicht in de belangrijkste zaken die spelen in het Waddengebied en kunnen zodoende hun kennis uitbreiden, maar ook delen met collega's. De cursus heeft als ambitie om van papier naar praktijk te gaan en zal deelnemers ondersteunen in hun dagelijkse werk.

Voor wie?

De cursus Waddenexpert is bedoeld voor alle professionals die hun kennis willen aanvullen, actualiseren of nieuwe kennis willen opdoen over het Waddengebied. Tijdens deze cursus komt veel inhoudelijke kennis aan bod, maar ook hoe kennis wordt toegepast tijdens stakeholder participatie, in beleidskaders en bij adaptief beheer.

Leerdoelen

Na afloop van deze cursus hebben de deelnemers inzicht in het ecologisch en morfologisch functioneren, en in de belangrijkste uitdagingen met betrekking tot het Waddengebied. De cursus geeft daarnaast inzicht in hoe het gebied wordt beheerd, welke stakeholders er zijn, welke beheer alternatieven er zijn, en welke kennisontwikkeling daar een bijdrage aan kan leveren.

2 blokken van 3 dagen

De cursus bestaat uit 2 delen van elk 3 dagen. Voor beide delen start het

programma op dag 1 met een lunch en middag programma. De tweede dag is een volle cursusdag en dag 3 bestaat uit een ochtendprogramma die wordt afgesloten met een lunch.

De cursus Waddenexpert bestaat uit de volgende 2 delen:

Deel 1: Eiland en kust programma

Tijdens de eerste dag wordt een brede introductie over verschillende aspecten en uitdagingen in het Wadden gebied geschetst. Dit betreft zowel natuur, beheer, als menselijk gebruik.

Dag 2 start met een nadere uitwerking van de verschillende aspecten van het Waddengebied waarbij in ieder geval de volgende thema's aan bod komen:

- **Dynamiek:** over het verleden en het heden van het Waddengebied, met aandacht voor de relatie tussen het natte wad en de kust (eilanden en het vasteland)
- **Ecologische processen, habitats en soorten:** een globaal perspectief over de werking van het ecosysteem, het voedselweb en kenmerkende soorten

In de middag van dag 2 staat een veldexcursie gepland. We gaan hierbij naar het wad en het strand waarbij we onder begeleiding van een expert naar de werking van systemen gaan kijken.

Tijdens de derde dag komt de inbreng van deelnemers aan bod om inzicht te

Specificaties

Cursusdagen en lestijden

Deel 1: 2, 3 en 4 juni

Deel 2: 30 juni, 1 en 2 juli

Duur

6 dagen

Toelatingseisen

U heeft minimaal hbo werk- en denkniveau

Aantal deelnemers

Minimaal 8, maximaal 20 per groep

Kosten (inclusief lesmateriaal, accommodatie en catering)

De kosten zijn €1250,- voor de hele cursus.

Locatie

Deel 1: Schiermonnikoog

Deel 2: Eems Dollard

Keywords

Wadden, stakeholder dialoog; duurzaam medegebruik; beleid en beheer; ecologie, ecosysteembenadering; natuurbescherming; kustverdediging; adaptief beheer; morfologie; voedselweb.

---

krijgen in waar deelnemers mee bezig zijn en welke aspecten van adaptief beheer en beleid hierbij komen kijken.

Deel 2: Estuarium programma

Tijdens de eerste dag wordt ingegaan op de stand van zaken rondom de Eems-Dollard. Aan bod komen de menselijke activiteiten en de effect hiervan op de kwaliteit van het gebied. Dit in het licht van de ecologische- en morfologische werking van het estuarium.

Dag 2 start met een nadere uitwerking van het beheer van het estuarium waarbij de volgende thema's aan bod komen:

- **Beheer:** integraal kustbeheer ('Social Ecological System') en ontwikkeling van natuurbeheer
- **Nieuwe ontwikkelingen:** waarbij onder meer het onderzoeksproject 'Swimway', Waddenmozaïek en een aantal uitvoeringsprojecten in de Eems-Dollard worden besproken

In de middag van dag 2 staat een veldexcursie gepland. We gaan langs verschillende projecten waarbij nieuwe ontwikkelingen centraal staan, zoals Marconi, het vogelbroedeiland, Dubbele Dijk en de vispassage Nieuwstatenzijl.

Tijdens de derde en laatste cursusdag komen we terug op de uitdagingen zoals behandeld in het eerste deel van de cursus. De focus ligt hierbij op oplossingen, kansen voor de toekomst, en de toepassing in uw werk.

Werkvormen

Tijdens de cursusdagen worden er verschillende werkvormen ingezet zoals presentaties van theorie, interactieve discussies en praktijkopdrachten. Daarnaast maken veldexcursies onderdeel uit van het programma. Deelnemers hebben de mogelijkheid om tijdens de cursus te reflecteren op de projecten waar u zelf bij betrokken bent of zou willen zijn.

Docenten

De cursus wordt verzorgd door ervaren docenten van hogeschool Van Hall Larenstein en experts van Rijkswaterstaat en KustAdvies die goed op de hoogte zijn van de actuele ontwikkelingen in het vakgebied en gewend zijn een goede mix van theorie, praktijk en toepasbaarheid aan te bieden. Daarnaast wordt een aantal gastlessen verzorgd door stakeholders uit het Waddengebied.

Afsluiting

Een certificaat van deelname wordt aangeboden nadat beide cursusdelen zijn gevolgd.

Contact

Wilt u zich aanmelden of meer informatie? Neem dan contact op met de cursus coördinator Marlous Heemstra. Zij is te bereiken via marlous.heemstra@hvhl.nl of via 06-12860743.

